

Samenvatting verbeterplan ACM Coteq Netbeheer

6 maart 2026

Inleiding samenvatting verbeterplan Coteq

- De druk op het elektriciteitsnet groeit sneller dan ooit. Bedrijven verduurzamen, huishoudens stappen over op elektrisch koken en verwarmen, en er komt steeds meer duurzame energie bij. Dat is goed nieuws, maar het zorgt er ook voor dat het elektriciteitsnet in grote delen van het land (bijna) vol zit.
- Wij werken dagelijks aan het vergroten van de capaciteit door het netwerk uit te breiden en de bestaande infrastructuur slimmer te benutten. Toch is de energietransitie complex en lastig voorspelbaar. Nieuwe technieken, veranderend gedrag en snelheid van economische en duurzame groei zorgen ervoor dat plannen soms moeten worden bijgesteld. Dit vraagt om het stapsgewijs ontwikkelen, testen en opschalen van nieuwe oplossingen en processen, waarbij veiligheid voorop staat.
- De Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft Coteq Netbeheer gevraagd een verbeterplan op te stellen: een concreet plan waarin we laten zien hoe wij het net efficiënter benutten en welke randvoorwaarden daarvoor verder moeten worden versterkt. Dat verzoek begrijpen we. Klanten, overheden, bedrijven en andere stakeholders hebben behoefte aan duidelijkheid: welke oplossingen zijn wanneer beschikbaar, hoe zorgen we dat deze goed werken en wanneer kunnen ze rekenen op meer transportcapaciteit?

Inleiding samenvatting verbeterplan Coteq

- In ons verbeterplan geven we inzicht in waar we staan. We laten zien welke stappen we zetten, welke keuzes we maken en welke producten en processen we (verder) ontwikkelen om efficiëntere benutting van het stroomnet mogelijk te maken. Daarnaast blijven we investeren in het verder professionaliseren van onze netbeheertaken en het vergroten van transparantie. Deze samenvatting geeft overzichtelijk weer waar we als onderdeel van het verbeterplan aan werken en wat de planning is van de belangrijkste maatregelen.
- Coteq is een kleine netbeheerder zonder congestieknelpunten in het eigen netwerk. We verkennen altijd klantgericht de mogelijkheden en bieden die waar het kan ook direct aan. Die aanpak werkt goed voor individuele aanvragen. Het grootschalig aanbieden van ruimte en het beter benutten van het net, zoals gevraagd in de verbeteropdracht, is een grotere opgave. Dat vraagt om een andere manier van werken dan de maatwerkbenadering richting klanten die we tot nu toe hebben gehanteerd. Daarom investeren wij gericht in netinzicht en bedrijfsvoering. Daarmee kunnen we op termijn steeds meer mogelijk maken, op grotere schaal en met meer voorspelbaarheid. Zo bouwen we stap voor stap aan een toekomstbestendig netwerk dat meegroeit met de vraag van klanten en de energietransitie.

Maatregelen	Status	Termijn
De netbeheerder heeft het netinzicht gerealiseerd dat benodigd is om de genoemde maatregelen te realiseren.	In ontwikkeling	Q2 2029
Het afstemmingsbeleid ten aanzien van restruimte is tussen netbeheerders vastgelegd en wordt toegepast.	In ontwikkeling	Uiterlijk Q2 2026
Aanvullend afstemmingsbeleid over congestiemanagement met bovenliggende netbeheerder.	In ontwikkeling	Q4 2026
De netbeheerder heeft de contractvormen voor het (groeps)CBC, CSC en redispatch gereed.*	Gereed	Gereed
De netbeheerder is in staat om CBCs, CSCs en redispatch in te zetten in congestiegebieden.*	Gereed	Gereed
De netbeheerder is in staat om groeps-CBCs in te zetten in congestiegebieden. *	In ontwikkeling	Q4 2026
De netbeheerder spant zich in om de congestiemanagementproducten geautomatiseerd af te roepen.	In ontwikkeling	Nader te bepalen
De netbeheerder heeft een plan van aanpak gereed om meer congestiemanagement-diensten te contracteren.	Gereed	Gereed
De netbeheerder past het plan van aanpak toe om meer congestiemanagementdiensten te contracteren.	Te starten	Q2 2026

*Voor het aanbieden van deze maatregelen werkt Coteq samen met de bovenliggende netbeheerder

Maatregelen	Status	Termijn
De netbeheerder biedt het TBTR in het tijdsblok 00:00-6:00 uur aan in het hele verzorgingsgebied, tenzij er op dat moment geen restruimte beschikbaar is.	Gereed	Gereed
De netbeheerder biedt het TBTR in dalmomenten anders dan het tijdsblok 00:00 – 6:00 uur aan in het hele verzorgingsgebied, tenzij er op dat moment geen restruimte beschikbaar is.	Gereed	Gereed
De netbeheerder biedt het VVTR in een aantal congestiegebieden in het verzorgingsgebied aan.	Te starten	Nader te bepalen
De netbeheerder biedt het VVTR in alle congestiegebieden in het verzorgingsgebied aan.	Te starten	Nader te bepalen
De netbeheerder committeert zich aan een tijdige implementatie van de GTO.	In ontwikkeling	Vraag gestuurd
De netbeheerder committeert zich aan een tijdige implementatie van tijdsafhankelijke tarieven voor kleinverbruikers.	Te starten	Nader te bepalen
De gezamenlijke netbeheerders dienen een codewijzigingsvoorstel in voor tijdsafhankelijke tarieven voor grootverbruikers met als uiterlijke inwerkingtredingsdatum 1 januari 2028	Gereed	Gereed

Maatregelen	Status	Termijn
De netbeheerder committeert zich aan een tijdige implementatie van tijdsafhankelijke tarieven voor grootverbruikers	Te starten	Streefdatum 1 januari 2028
De netbeheerder committeert zich aan een tijdige implementatie van het aanvullende beleid met betrekking tot congestieverzachters.	Gereed	Gereed

1. Netzicht – weten waar ruimte is

Om het elektriciteitsnet veilig en slim te gebruiken, is het noodzakelijk om goed te weten waar en wanneer het druk is op het net en waar nog ruimte beschikbaar is. Dat vraagt niet alleen inzicht in het huidige gebruik, maar ook in hoe het gebruik zich ontwikkelt. Netbeheerders werken daarom aan beter en meer geautomatiseerd netinzicht. Uiterlijk in 2029 is dit niveau bereikt, zodat maatregelen verantwoord en betrouwbaar kunnen worden toegepast.

Coteq heeft een goed bemeten net en daarmee voldoende inzicht om de producten aan te bieden. Omdat we op dit moment geen fysieke knelpunten hebben, is dat in deze fase ook voldoende. Om het net beter te benutten, en dat samen met de bovenliggende netbeheerder en op grote schaal mogelijk te maken, investeren wij in het verder bemeten van ons net en in de ontwikkeling van ICT-functionaliteiten die inzicht geven in de beschikbare ruimte binnen ons eigen net én in de belasting van het bovenliggende net. Daarnaast richten we onze bedrijfsvoering zo in dat we de grenzen van ons net beter kunnen opzoeken. Daarmee benutten we onze infrastructuur optimaal en maken we toekomstige groei en flexibiliteit mogelijk.

2. Afstemmingsbeleid tussen Netbeheerders - Samen één systeem

Het elektriciteitsnet is één samenhangend systeem waarin verschillende netten met elkaar verbonden zijn. Omdat piekmomenten en knelpunten niet overal tegelijk optreden, is goede afstemming tussen netbeheerders noodzakelijk. Door gezamenlijke afspraken over het bepalen en verdelen van beschikbare ruimte kan het net veiliger, eerlijker en doelmatiger worden benut.

Als onderliggende netbeheerder van Enexis zijn we voor de implementatie van de maatregelen voor het beter benutten van het net afhankelijk van afspraken met Enexis. Naast de afspraken met de sector maken we daarom aanvullende afspraken, zodat we ondanks de congestiebeperkingen in het bovenliggende netvlak toch oplossingen voor onze klanten mogelijk kunnen maken.

3. Congestiemanagement – slim omgaan met pieken

Wanneer het elektriciteitsnet op piekmomenten te vol dreigt te raken, kan congestiemanagement worden ingezet. Daarbij passen sommige klanten hun elektriciteitsgebruik tijdelijk aan, zodat overbelasting wordt voorkomen en op andere momenten ruimte ontstaat. Congestiemanagement helpt om meer klanten te bedienen, maar kent ook grenzen. De effectiviteit hangt af van beschikbare flexibiliteit en technische mogelijkheden op het net.

Nu al maken we het mogelijk voor klanten die een significante bijdrage kunnen leveren om deze in te zetten voor het knelpunt in het bovenliggende net. Daarmee dragen we direct bij aan het stabiel houden van het net. Daarnaast ontwikkelen we onze systemen verder en benaderen we klanten actief om zoveel mogelijk flexibel vermogen te ontsluiten. Zo creëren we extra ruimte op het net en vergroten we de mogelijkheden voor onze klanten.

4. Alternatieve transportrechten – gebruik buiten de spits

Naast congestiemanagement zijn er alternatieve transportrechten. Deze maken het mogelijk om elektriciteit te gebruiken op momenten dat het net minder belast is, bijvoorbeeld 's nachts. Door het gebruik te verschuiven naar rustigere momenten kan bestaande netcapaciteit beter worden benut. Deze oplossingen worden stap voor stap ingevoerd, in samenhang met de beschikbare ruimte op het net.

Coteq heeft zich de afgelopen jaren vooral gericht op alternatieve transportrechten, omdat er geen knelpunten zijn in het eigen netwerk. Ruimte die beschikbaar komt door ontwikkelingen in de sector en door afstemming met ketenpartners kunnen we rechtstreeks aan onze klanten aanbieden.

5. Tijdsblokgebonden transportrecht (TBTR) – vaste rustige momenten

Met het tijdsblokgebonden transportrecht krijgen klanten toegang tot elektriciteit in vooraf afgesproken tijdsblokken buiten de piekmomenten. Dit biedt kansen om nieuwe aansluitingen mogelijk te maken zonder het net te overbelasten. De inzet van dit product is afhankelijk van de beschikbare ruimte op zowel regionale als landelijke netten en wordt daarom gefaseerd uitgerold.

Wij kunnen TBTR aanbieden voor de beschikbaarheid van restruimte in de nacht. De interesse onder grootzakelijke klanten is tot nu toe beperkt. Daarom zetten wij in op bewustwording bij grootzakelijke klanten over de mogelijkheden en kenmerken van TBTR.

Voor het aanbieden van TBTR op andere momenten dan van 00.00 tot 06.00 uur voorzien we geen grote systeem- of proceswijzigingen, zodra deze momenten beschikbaar komen vanuit de bovenliggende netvlakken. Wanneer op die tijdstippen restruimte vrijkomt, kunnen wij die op korte termijn aanbieden.

6. Volledig variabel transportrecht (VVTR) – flexibiliteit van dag tot dag

Het volledig variabele transportrecht (VVTR) biedt klanten geen vaste capaciteit, maar duidelijkheid per dag over hoeveel ruimte beschikbaar is. Dit maakt optimaal gebruik van het net mogelijk, maar vraagt dagelijks herberekenen en afstemming. Omdat dit technisch complex is en niet voor alle klanten aantrekkelijk, wordt deze oplossing zorgvuldig en gefaseerd ingevoerd richting 2029.

Het inrichten van het volledig variabele transportrecht vraagt om een hoge mate van netinzicht en een vergevorderde systeeminrichting. Uit een recente uitvraag onder klanten blijkt dat er op dit moment geen interesse is. We onderzoeken daarom welke flexibiliteitsbehoeften onze klanten hebben en op welke manier VVTR hier in de toekomst mogelijk invulling aan kan geven.

Coteq ziet een uitdaging in de maatschappelijke kosten die gemaakt moeten worden voor de implementatie van VVTR voor een zeer beperkte klantengroep. Daarom onderzoeken we of er doelmatige oplossingen zijn waarmee klanten ongebruikte ruimte op het net toch kunnen inzetten. Zo kijken we hoe we beschikbare capaciteit zo efficiënt mogelijk kunnen laten bijdragen aan de behoeften van onze klanten.

7. Groepstransportovereenkomst (GTO) – samen delen

Met een groepstransportovereenkomst kunnen meerdere klanten samen één transportrecht gebruiken. Door onderling afspraken te maken over hun elektriciteitsgebruik, kunnen zij het net minder belasten. Dit biedt kansen, maar vraagt goede afstemming en duidelijke afspraken. Daarom wordt deze oplossing stap voor stap opgebouwd en gecombineerd met andere maatregelen.

Wij kunnen altijd met onze klanten in gesprek over de mogelijkheden. Op dit moment bevinden we ons met een klant in een vergevorderd stadium van een pilot, waarbij we samen onderzoeken wat mogelijk is. Deze kernvariant wordt vanaf 1 januari 2027 verplicht aangeboden. In de jaren daarna wordt de GTO stap voor stap uitgebreid met combinaties met congestiemanagement en alternatieve transportrechten. Daarvoor moeten we afspraken maken met de bovenliggende netbeheerder.

8. Tijdsafhankelijke tarieven – prijs als prikkel

Tijdsafhankelijke tarieven stimuleren het gebruik van elektriciteit op rustige momenten door prijsverschillen in de tijd. Dit kan bijdragen aan een betere spreiding van het gebruik van het net. De invoering hiervan vraagt aanpassingen bij veel partijen en wordt daarom zorgvuldig voorbereid, met oog voor betrouwbaarheid en uitvoerbaarheid.

Coteq werkt samen met de andere netbeheerders aan tijdsafhankelijke tarieven voor klein- en grootverbruikers. Voor grootverbruikers is een codewijzigingsvoorstel ingediend met als streefdatum invoering per 1 januari 2028. Voor kleinverbruikers is de implementatiedatum nog afhankelijk van sectorbrede besluitvorming en uitvoerbaarheid.

9. Congestieverzachters – ruimte creëren voor anderen

Congestieverzachters zijn partijen die door hun gedrag juist extra ruimte op het net creëren. Door deze ruimte gericht toe te kennen, kan meer capaciteit beschikbaar komen voor anderen. Netbeheerders beoordelen deze situaties zorgvuldig om te zorgen dat het net veilig blijft functioneren en werken aan verdere automatisering van dit proces.

Coteq is actief op zoek naar klanten die ruimte kunnen bieden bij het knelpunt in het bovenliggende net. Zo werken we samen met Enexis aan het veilig functioneren van het net.

10. Afsluiting – stap voor stap

Het elektriciteitsnet staat onder grote druk. Door het net uit te breiden én slimmer te gebruiken, zetten netbeheerders stappen om meer ruimte te creëren en meer klanten te helpen. Dit gebeurt stap voor stap, in samenwerking met andere netbeheerders, overheden en marktpartijen, met veiligheid en betrouwbaarheid altijd als uitgangspunt.

